

גבורה
זה כחל לא פשוט

יהודה אתמר
ולאקח אחריות

בס"ד

מפתח הכלל מתוך אמונה לפרשת "ויגש" / מירב מזגני

גבורתו של יהודה - קווים לדמותו:

מפגש ראשון:

בראשית ל"ד: "ויאמר יהודה אל אחיו: מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו?
לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל תהי בו, כי אחינו בשרנו הוא, וישמעו אחיו.

א. באיזה אירוע מדובר?

ב. מה הציע יהודה? האם ההצעה הייתה טובה?

ג. "וישמעו אחיו" - מה אפשר ללמוד על היחס בין יהודה לאחיו?

ד. איזו תכונה אנו מוצאים ביהודה?

מפגש שני:

"ויהי בעת ההוא, יורד יהודה מאת אחיו". רש"י: למה נסמכה פרשה זו לכאן, והפסיק
בפרשתו של יוסף? ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו. כשראו בצרת אביהם, אמרו: אתה
אמרת למכרו. אילו אמרת להשיבו - היינו שומעים לך.

א. מדוע נסמכה פרשת יהודה ותמר למכירת יוסף?

ב. על איזו מילה בפסוק מסתמך רש"י בפירושו?

ג. מה אפשר ללמוד כעת על היחס בין יהודה לאחיו?

מפגש שלישי:

"ויאמר יהודה אל ישראל אביו: שלחה הנער אתי ונקומה ונלכה; ונחיה ולא נמות, גם
אנחנו גם אתה, גם טפנו. אנכי אערבנו, מידי תבקשנו, אם לא הביאתיו אליך
והצגתיו לפניך, וחסאתי לך כל הימים".

א. מיהו הנער המדובר בפסוקים?

ב. באיזו סכנה נמצאת משפחת יעקב?

ג. מדוע יעקב אינו מוכן לשלוח את הנער למצרים?

ד. כיצד משכנע יהודה את אביו לשלוח את הנער?

ה. הסבירו כיצד מידת הגבורה מתגלה דרך דבריו של יהודה.

גמ אט
זה כאלא פאט

יהודה אתאמר
ולאקח אחריות

מפגש רביעי:

"ועתה ישוב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני; והנער יעל עם אחיו. כי איך אעלה אל אבי, והנער איננו אתי? פן אראה ברע אשר ימצא את אבי".
רש"י: "ישב נא עבדך - לכל דבר אני מעולה ממנו, לגבורה, למלחמה ולשמש".

א. מדוע מבקש השליט לקחת את הנער לעבד?

ב. כיצד פועל יהודה?

ג. מה מציע יהודה לשליט?

ד. כיצד משכנעו לפי פירוש רש"י?

ה. הסבירו כיצד מידת הגבורה מתגלה דרך דבריו של יהודה.

ליהודה יש מעמד בקרב אחיו. הוא מתגלה כ_____ והאחים _____ בקולו.
כשחטא יהודה במכירת יוסף _____ מגדולתו, אך הוא בחר לקחת אחריות ו_____ את מעשיו. לכן כאשר מתחזק הרעב בארץ הוא מבטיח להיות _____ לבנימין.
כאשר מבקש שליט מצרים לקחת את _____ לעבד, יהודה עומד ב_____ מולו. הוא מדבר אליו ב_____ אך גם ב_____. יהודה, שהיה מנהיג חשוב במשפחתו ובארצו, מוכן למסור את _____ ולהשתעבד כל ימי חייו למען _____ הקטן.
כשיוסף רואה שיהודה מנהיג ה_____ חוזר בתשובה שלמה הוא _____ אל אחיו.

תרמילון: אחיו / בנימין / מתגלה / מנהיג / ערב / ירד / נפשו / תקיפות / גבורה / אחים / כבוד / שומעים / לתקן

דבר תורה לטבת פרשת "ויגש":

דמותו של יהודה כמנהיג מתגלה לאורך הפרשיות. אחיו שומעים לעצתו במכירת יוסף, אך כאשר מרגישים את צערם של אביהם הם מורידים את יהודה מגדולתו. אולם יהודה לוקח אחריות על מעשיו ומתקן. במשפט תמר הוא מודה ברבים בטעותו ומכריז: "צדקה ממני". כאשר מתחזק הרעב בבית משפחת יעקב הוא לוקח אחריות ומכריז: "אנכי אערבנו, מידי תבקשנו".
כאשר מבקש השליט לקחת את בנימין לעבד הוא מוסר את נפשו למענו. בדברי יהודה ליוסף ניכרת מנהיגותו וגבורתו. יהודה לוקח אחריות על הנעשה כפי שהבטיח לאביו. הוא מגונן על בנה הקטן של רחל ובכך מוכיח שכל ישראל אחים. יהודה מוכן לוותר על חירותו ומציע את עצמו לעבד עולם ובלבד שבנימין ישוב לאביו ולא יאונה לו כל רע. בכך מתקן יהודה מנהיג האחים את חטאו בפרשת מכירת יוסף. בסיום דבריו לא יכול עוד יוסף להתאפק ומתוודע אל אחיו.

גם את
זה כאלף לא פשוט

יהודה אתגר
ולקח אחריות

מצווה בפרשה – כיבוד הורים

במכירת יוסף פגעו האחים בין השאר במצוות כיבוד הורים. בפרשה זו יש תיקון לעניין: יהודה מספר ליוסף שלקח אחריות להחזיר את בנימין בריא ושלם ליעקב אביו. זה הרגע בו יוסף לא יכול להתאפק יותר ומחליט להתוודע אל אחיו. לאחר התגלות יוסף לאחיו הוא מיד שולח עגלות כדי להביא את אביו – שלא יצטער אף רגע אחד נוסף.

מידה בפרשה – לא לכעוס

כשיוסף שולח את אחיו להביא את יעקב אביו, הוא מבקש מהם "אל תרגזו בדרך". הוא יודע שהאחים עלולים להתחיל להאשים אחד את השני או שיתעוררו מחלוקות. יוסף שם את ערך האחדות המשפחתית מעל הכול, ומבקש: גם כשקשה ודברים משתבשים – דעו שהכול מכון מלמעלה. אל תכעסו. קבלו את המציאות, תודו עליה ותתקדמו.

חידות וחידודים /

מזריה שטרן,

עוזת כתיבה

יסודי חמ"ד

מה חסר? השלימו לפי הפסוקים.

- א. "אדני שאל את עבדיו לאמור היש לכם _____ או _____ (מ"ד, י"ט)
ב. "כי איך _____ והנער _____ (מ"ד, ל"ד).
ג. "אני יוסף! _____? (מ"ה, ג').

בלשון הפרשה

כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

א. אני לא יכול לחזור אל אבא שלי בלי בנימין! (מ"ד, ל"ד)

ב. יעקב לא האמין שיוסף חי (מ"ה, כ"ו)

ג. בן כמה אתה? (מ"ז, ח')
